FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală (la Blaj) / Licențiat în teologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			KLR0111**Istoria Bisericii IV**(Istoria BRU)				
2.2 Titularul activităţilor de curs			Lect. dr. Ciprian Ghișa				
2.3 Titularul activităţilor de seminar			Lect. dr. Ciprian Ghișa				
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	V	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborat	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborat	14
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					8
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					14
Tutoriat					3
Examinări					3
Alte activităţi:					

3.7 Total ore studiu individual	56
3.8 Total ore pe semestru	100
3.9 Numărul de credite	4

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competenţe	• Nu este cazul

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Prezența la prelegeri
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Prezența și activitatea de seminar, pregătirea și predarea la timp a temei de seminar

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	În urma studierii acestei discipline, studentul trebuie să poată: • Să însuşească, să cunoască, să înţeleagă şi să utilizeze principiile, mijloacele, metodele, procedeele şi conceptele-limbajul-terminologia specifice Istoriei ecleziastice; • Să explice, să interpreteze, să aplice şi să rezolve probleme din domeniul Istoriei Bisericii; • Să dezvolte o reflecţie critică şi constructivă în interiorul domeniului; • Să fie creativ şi inovativ în interpretarea problemelor istorice; • Să poată aborda la nivel de discuţii realităţile circumscrise Istoriei Bisericii; • Să sesizeze importanţa contextelor istorice în evoluția generală a Bisericii; • Să poată prezenta principalele evenimente și să înțeleagă principalele fenomene istorice; • Să cunoască bibliografia aferentă studiului Istoriei Bisericii.
Competenţe transversale	• Să poată folosi cunoștințele acumulate la istorie pentru mai buna înțelegere a celorlalte discipline ale teologiei – inter-disciplinaritate; • Să înțeleagă evoluția dogmatică, rituală, ecleziologică în legătură cu evoluțiile istorice ale societății umane și ale instituțiilor politice, sociale, economice, culturale; • Să poată dobândi abilități și competențe care să-i ajute în dezvoltarea profesională în domenii conexe teologiei; • Să dobândească autonomie în procesul de analiză a noilor abordări din domeniu;

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cursul îşi propune însuşirea de către studenţi a cunoştinţelor esenţiale privitoare la evoluția Bisericii Greco-Catolice din Transilvania, ulterior din România. Se urmărește modul în care s-a realizat Unirea Bisericii românilor din Transilvania cu Biserica Romei la sfârșitul sec. XVII și evoluția acestei biserici până la instalarea regimului comunist în România, în 1948. Sunt analizate aspectele instituționale, relația cu statul, relațiile inter-confesionale, implicarea acestei biserici în mișcarea națională, rolul său în dezvoltarea culturii și învățământului românesc.
7.2 Obiectivele specifice	• Insuşirea, cunoaşterea, înţelegerea şi utilizarea terminologiei specifice istoriei Bisericii; • Dezvoltarea analizei și gândirii critice; • Înțelegerea relației de cauzalitate în istorie; • Înțelegerea contextelor istorice specifice fiecărei perioade; • Înțelegerea legăturii dintre evoluția instituției Bisericii și principalele fenomene politice, sociale, economice și culturale specifice fiecărei perioade istorice; • Înțelegerea importanței rolului jucat de evoluțiile istorice în evoluția generală și particulară a teologiei; • Cunoaşterea bibliografiei aferentă studiului istoriei ecleziastice;

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii. Bibliografie
Curs 1: Biserica românilor din Transilvania în sec. XVII - Prezentarea obiectivelor şi structurii cursului - Contextul general al Transilvaniei în sec. XVII - Starea Bisericii Ortodoxe în Transilvania - Influenţele calvine	Prelegere / discuții	Bibl: Păcurariu, 2000, 55-61, 82-88, 130-137, 187-201; Pâclişanu, 2006, p. 17-80.
Curs 2: Realizarea Unirii cu Biserica Romei - Preluarea Transilvaniei de către austrieci - Mitropolitul Teofil şi sinodul din 1697 - Mitropolitul Atanasie şi sinoadele din 1698 şi 1700	Prelegere	Bibl: Ghitta, 2001, p. 31-91; Miron, 2004, p. 37-62; Pâclişanu, 2006, p. 81-154.
Curs 3: Evoluţia Unirii în timpul lui Ioan Pataki - Alegerea lui Pataki - Evoluţii instituţionale - Bula Rationi Congruit - Probleme identitare	Prelegere	Bibl: Miron, 2004, p. 65-272; Pâclişanu, 2006, p. 155-346.
Curs 4: Evoluţia Unirii în timpul lui Inochentie Micu Klein - Alegerea lui Inochentie - Evoluţii ecleziastice - Politica naţională - Visarion Sarai - Exilul	Prelegere	Bibl: Miron, 2004, p. 65-272; Pâclişanu, 2006, p. 155-346.
Curs 5: Evoluţia Unirii în timpul lui Petru Pavel Aron - Structuri instituţionale - Reformele educaţionale şi culturale - Sofronie din Cioara / relaţii interconfesionale - Probleme identitare	Prelegere	Bibl: Barta, 2003, p. 31-163; Ghişa, 2006, p. 18-50, 129-138, 205-210, 247-255; Miron, 2004, p. 65-272; Miron, 2007, p. 59-186; Pâclişanu, 2006, p. 347-510.
Curs 6: Evoluţia Unirii în timpul lui Atanasie Rednic şi Grigore Maior - Evoluţii instituţionale - misionarism - relaţia cu statul – Iosif II - politica naţională - evoluţii culturale - întemeierea episcopiei de Oradea	Prelegere	Bibl: Barta, 2003, p. 31-163; Ghişa, 2006, p. 18-50, 129-138, 205-210, 247-255; Miron, 2004, p. 65-272; Miron, 2007, p. 59-186; Pâclişanu, 2006, p. 347-510.
Curs 7: Evoluţia Unirii în timpul lui Ioan Bob - organizare instituţională – reforme - relaţia cu statul - relaţii interconfesionale - politica naţională - relaţia cu arhiepiscopia de Esztergom - aspecte legate de Şcoala Ardeleană - evoluţii identitare	Prelegere	Bibl: Dumitran, 2007, 45-339; Ghişa, 2006, p. 277-330.
Curs 8: Evoluţia Unirii în timpul lui Ioan Lemeni - organizare instituţională - evoluţii culturale şi educaţionale - problema naţională - Revoluţia de la 1848	Prelegere	Bibl: Ghişa, 2008, vol. 1, passim , vol. 2, cap. VI-VII; Deteşan, 2008, passim.
Curs 9: Evoluţia Unirii în timpul lui Alexandru Şterca Şuluţiu	Prelegere	Bibl: Barta, 2003, p. 163-180; Bonda, 2008, p. 51-164,

- întemeierea mitropoliei - evoluţia episcopiilor sufragane - reorganizare instituţională - relaţii interconfesionale - problema naţională		265-404; Bojor, 2000, passim; Călușer, 2000, p. 27-305.
Curs 10: Evoluţia Unirii în timpul lui Ioan Vancea şi Victor Mihalyi de Apşa - conciliile provinciale - participarea la Conciliul Vatican I - Biserica Unită în timpul Primului Război Mondial - Aspecte ale vieţii spirituale	Prelegere	Bibl: Bocșan, Cârja, 2001, p. 105-286; Cârja, 2007, p. 59-131, 223-304; Bojor, 2000, passim; Ioan Vancea, 2003, p. 11-105.
Curs 11: Biserica Unită în perioada interbelică (I) - Reorganizare instituţională în statul român - Evoluţia episcopiilor – înfiinţarea episcopiei de Maramureş - Legea Cultelor	Prelegere	Bibl: Bojor, 2000, passim; Păcurariu, 2000, p. 324-399; Bucur, 2003, p. 29-132.
Curs 12: Biserica Unită în perioada interbelică (II) - Concordatul cu Biserica Romei - relaţii interconfesionale - Acţiunea Catolică	Prelegere	Bibl: Păcurariu, 2000, p. 429-444; Bucur, 2003, p. 29-132; Ştirban, 2005, p. 7-263, 315-366.
Curs 13: Identitatea confesională greco-catolică - Aspecte ale pietăţii - Elementele discursului identitar - Influenţele latine	Prelegere	Bibl: Ghişa, 2006, passim.
Curs 14: Desfiinţarea Bisericii Greco-catolice - 1948 - Contextul instaurării regimului comunist în România - Ierarhii greco-catolici de la 1948 - Reacţia Bisericii Greco-Catolice faţă de măsurile luate de regimul comunist - Aspecte ale persecuţiei	Prelegere	Bibl: Bucur, 2003, p. 133-228; Vasile, 2003, p. Passim; Memoriile cardinalului Iuliu Hossu, 2003, passim.

Bibliografie

1. Barta, C., *Tradiţie şi dogmă*, Blaj, Ed. Buna Vestire, 2003.
2. Bocşan, N., Cârja, I., *Biserica Română Unită la Conciliul Ecumenic Vatican I*, Cluj-Napoca, Ed. PUC, 2001.
3. Bojor, V., *Episcopii Diecezei Greco-Catolice de Gherla, acum Cluj-Gherla (1856-1939)*, Cluj-Napoca, Viaţa Creştină, 2000.
4. Bonda, I., *Mitropolia Română Unită în timpul păstoririi lui Alexandru Şterca-Şuluţiu*, Cluj-Napoca, Ed. PUC, 2008.
5. Bucur, M., *Din istoria Bisericii Greco-Catolice Române, 1918-1953,* Cluj-Napoca, Ed. Accent, 2003.
6. Călușer, I., *Episcopia Greco-Catolică de Oradea*, Oradea, 2000.
7. Cârja, I., *Biserică şi societate în Transilvania în perioada păstoririi mitropolitului Ioan Vancea (1869-1892)*, Cluj-Napoca, Ed. PUC, 2007.
8. *Credinţa noastră este viaţa noastră. Memoriile cardinalului dr. Iuliu Hossu*, ed. îngrijită de pr. S. A. Prunduș, Cluj-Napoca, Ed. Viaţa Creştină, 2003.
9. Deteșan, D., *Procesul lemenian (1843-1846)*, Cluj-Napoca, PUC, 2008.
10. Dumitran, D., *Un timp al reformelor. Biserica Greco-Catolică din Transilvania sub conducerea episcopului Ioan Bob (1782-1830)*, Bucureşti, Ed. Scriptorium, 2005.
11. Ghişa, C., *Biserica Greco-Catolică din Transilvania 1700-1850. Elaborarea discursului identitar*, Cluj-Napoca, Ed. PUC, 2006.
12. Ghişa, C., *Episcopia de Făgăraş în timpul păstoririi lui Ioan Lemeni (1832-1850)*, vol. 1-2, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2008.
13. Ghitta, O., *Naşterea unei biserici. Biserica greco-catolică din Sătmar în primul ei secol de existenţă*

(1667-1761), Cluj-Napoca, Ed. PUC, 2001.
14. *Ioan Vancea. Pastorale şi circulare 1865-1869*, ed. îngrijită de N. Bocşan, M. Andrei, Cluj-Napoca, Ed. PUC, 2003.
15. Miron, G. M., *Biserica Greco-Catolică din Transilvania. Cler şi enoriaşi (1697-1782)*, Cluj-Napoca, Ed. PUC, 2004.
16. Miron, G. M., *Biserica Greco-Catolică din Comitatul Cluj în secolul al XVIII-lea*, Cluj-Napoca, Ed. PUC, 2007.
17. Păcurariu, M., *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, ed. V, Bucureşti, 2000.
18. Pâclişanu, Z., *Istoria Bisericii Române Unite*, ed. îngrijită de I. Tâmbuş, Tg. Lăpuş, Ed. Galaxia Gutenberg, 2006.
19. Ştirban, A., Ştirban, M., *Din istoria Bisericii Unite de la 1918 la 1941*, Satu Mare, 2005.
20. Vasile, C., *Istoria Bisericii Greco-Catolice sub regimul comunist. 1945-1989*, Iaşi, Ed. Polirom, 2003.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
S1: Politica religioasă a principilor calvini	Prezentare și dezbatere, explicații, analiza hărții, conversație, studiu pe text istoric	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S2: Analiza declarațiilor de unire: 1697, 1698, 1700	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S3: Semnificațiile bulei Rationi Congruit	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S4: Problema națională: Supplex Libellus Valachorum	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S5: Aspecte identitare: Floarea adevărului	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S6: Structuri instituționale: problema mitropoliei	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S7: Structuri instituționale: reforma din 1807 și relația cu Petru Maior	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S8: Procesul lemenian	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S9: Vizitele nunțiilor apostolici în Transilvania – semnificații instituționale și identitare	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S10: Poziția ierarhiei române la Conciliul Vatican I	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S11: Prezentări: Vasile Suciu, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Suciu	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S12: Concordatul – 1929	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S13: Discursul identitar	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S14: Studii de caz: ierarhii în timpul persecuției	Prezentare și dezbatere,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului

Bibliografie

Bibliografia menționată pentru curs, respectiv orice altă lucrare de istorie ecleziastică din biblioteca Facultății de Teologie Greco-Catolică, Departamentul Blaj.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

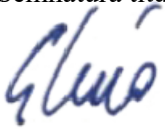
- Conţinuturile disciplinei sunt coroborate cu aşteptările comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori din domeniul programului.
- Conţinuturile disciplinei răspund exigenţelor parohiei, fişei postului de muncă din domeniul bisericesc, educativ, caritativ, catehetic sau formativ şi voluntariat.

10. Evaluare

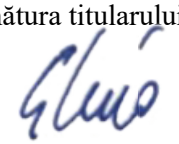
Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea conținuturilor	Examen final scris	70%
		Examenul va cuprinde subiecte din tematica prezentată la curs și seminar. Două subiecte vor fi alese de coordonatorul cursului și unul va fi la alegere.	
10.5 Seminar/laborator	Participare activă la seminar	Evaluarea participării active la dezbateri şi Evaluarea lucrării scrise	30%
	Lucrarea de seminar	Predată cu 2 săptămâni înainte de începerea sesiunii	
10.6 Standard minim de performanţă			
• Însuşirea materialului de învăţat. • Finalizarea lucrării de seminar. • Obţinerea a minimum 5 puncte: 1 din oficiu, 4 puncte la curs + seminar.			

Data completării 19.09.2018

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament 01.10.2018

Semnătura directorului de departament

